

ALMANYA' DA KORUMA ALANLARI

Ahmet Tevfik ORTAÇ

Cevre Gazetecisi
Caretta-Caretta Cevre ve Doga Koruma Bürosu Berlin- F. Almanya
carettacar@hotmail.com

GİRİŞ

Almanya`da ülkenin yaklaşık 2/3`ü ormanlarla kaplıdır. Bu nedenle de Almanya`da „orman“ sözcüğü çok şey ifade eder. Ülkedeki ormanların % 20 kadarı biyolojik çeşitliliğin muhafaza edilmesinde önceliğ olan koruma alanlarıda yer alı. Almanya`da Ormanlar ve Doğa Koruma Alanları ve Ulusal Parklar için yetkili merciler genellikle „Eyalet Bakanlıkları“, dolayısıyla Eyalet Hükümetleri`dir. Örneğin Asağı Saksonya Eyaleti Çevre Bakanlığı bu eyaletteki en yetkili ve sorumlu mercidir. Almanya`da Ulusal Parklar ve Doğa Parkları ayrı ayrı ele alınmaktadır. Bu ülkede, Doğa Koruma çok geniş kapsamlı bir sözcüktür ve toplam 6 kategoride değerlendirilir.

Bu kategoriler şunlardır:

1. BİYOSFER REZERVATLARI (dogal koruma bölgeleri) :

UNESCO tarafından tanınan ve özellikle belirli bir eko-sistem için tipik olan koruma alanlarıdır. İnsan ve doğa arasındaki iliskide gözleme hizmet eder. 1970`den beri dünya çapında 300 biyosfer rezervati kurulmuştur ki, bunların 13`ü Almanya`dadır. 2000 yılında Almanya`daki bu tür bölgelerin alanlarının toplamı 1.601.385 ha.`a ulaşmıstı.

2. FLORA-FAUNA- HABİTAT ALANI :

AB`nin 1992`de kabul ettiğİ yönergeye göre Avrupa Komisyonu`nda kayıtlı olan ve yeni yerleşim birimleri yapılaşmasının, işleyim (endüstri) ve trafiğın kısıtlandığı koruma alanıdır. Ender rastlanan bitkiler, hayvanlar ve yaşam alanlarının büyük ölçüde korunmalarına hizmet eder.

3. PEYZAJ (KR) KORUMA BÖLGESİ

Peyzaj olarak çekici, yerlesime az açık yüksek dinlenme değeri olan ve peyzaj özelliği ağır müdahalelere karşı korunan bölgedir. Halihazırda varolan tarım ve ormancılık yönünden kullanımına dokunulmamıştır. 1998`de Almanya`da 6000 civarında bu tür bölge bulunmaktaydı.

4. DOĞA PARK :

İşlenmiş arazinin korunmasına hizmet eden ve halk tarafından dinlenme yeri olarak kullanılabilen, peyzaj yönünden çekici geniş alanlı koruma bölgeleridir. Doğa Parkları içinde, örneğın; yürüyüş yolları, park yerleri, kamping alanlarını kapsayacak biçimde planlanır ve açılırlar. Almanya`da halihazırda 90`dan fazla doğa parkı mevcuttur ve bunların toplam yüzölçümü 6,7 milyon ha` bulmaktadır. Bu da ülke alanının % 18,9`unu kapsar (yaklaşık 67.000 km2).

5. ULUSAL PARK :

Daha geniş çapta el değmemiş peyzaja sahip bulunan, dünyada eşsiz karaktere sahip, tarım, orman, işleyim (sanayi) ve trafiğın çok sıkı bir şekilde kısıtlandığı daha geniş kapsamlı bir bölgedir. Kısıtlamalar bir doğa parkındakine denktir, ancak bu büyük ve kapalı bir bölgedir. Şu durumda Almanya`da 15 ULUSAL PARK vardır ve bunların toplam alanları deniz ve pamuk (traverten) alanlarıyla birlikte 913.431 ha.`lık geniş bir alanı kapsar. Bunun yaklaşık % 80` sulak ve traverten alanlarıdır.

6. DOĞA KORUMA BÖLGESİ :

Bitki, hayvan ve doğal yaşam alanlarının sıkı bir koruma altında tutulduğu doğaya yakın alanlardır. Bu nedenle tarımsal ve ormansal etkinlik ve hatta kısmen ayak basmak da kısıtlanmıştır. 1998`de Almanya`da toplam yüzölçümü 6845 km²`ye varan 5000 doğa koruma bölgesi vardır (Çizelge 1)

Çizelge 1. Almanya`da Orman İyeliği (mülkiyeti)

Özel mülkiyet ormanı	% 46
Devlet ormanı	% 34
Tüzel kişi ormanı	% 20

EKO-SİSTEM :

Almanya`da yaklaşık 450.000 iyeden (orman sahibinden) % 65` tarımsal işletmedir. Alan olarak en büyük orman işletmeleri devlete aittir. Devlet kendisi 410.000 ha ormana sahiptir ve bunun çoğunu askeri nedenler için kullanmaktadır. Federe eyaletlerdeki ormanlık alanların eyalet yüzölçümlerine oranı farklılıklar gösterir: Bu bölüşüm şöyledir: (Çizelge 2)

Çizelge 2. Federe Eyaletlerin ormansal zenginlikleri:

Hessen	% 42
Renanya-Palatina	% 42
Saarland	% 39
Baden-Württemberg	% 38
Bavyera	% 36
Brandenburg, Berlin	% 35
Thüringen	% 32
Saksonya	% 28
K. Ren Vestfalya	% 26
A.Saksonya, HH, HB	% 24
Saksonya-Anhalt	% 24
Mecklenburg-Önpom.	% 23
Schleswig-Holstein	% 10
Almanya (genel)	% 31

AB`de Ormanlık Alanlar ve İyelik Türü :

Orman iyeliği AB ülkelerinde çok farklıdır. Yunanistan ve İrlanda`da ormanların % 70`i devlete aitken, diğer birçok ülkede özel iyelik ormanı çoktur. Avusturya ve Portekiz`de % 80`den fazlası özel kişilere aittir. Finlandiya, Fransa ve İsveç`te bu rakam % 70`in üzerindedir.

Eğer orman alanlarının nüfusa dağılımına bakacak olursak, bunun en yüksek olduğu ülkelerin İskandinav ülkeleri olduğunu görürüz. Örneğin Finlandiya`da kişi başına 3,9 ha. orman alanı düşerken, İsveç`te 2,8 ha.`in üzerindedir. Almanya`da ise kişi başına düşen orman alanı oldukça düşüktür. (sadece % 0,1 civarında) Almanya`nın ormanlık alanı 10,7 ha. kadardır. Ormanlık alanın ülke yüzölçümüne oranı ise % 30`lardadır. Bu oran örneğin Finlandiya`da yaklaşık % 58 dolaylarındayken, İrlanda`da % 5,6`dadır (Çizelge 3).

Çizelge 3. AB`de Orman İyeliği :

Özel İyelik Ormanı	% 65
Devlet ormanı	% 24
Tüzel kişi ormanı (örneğin: Belediyeler)	% 11

KAYNAK

CEPF 1997/1998 Informationsschrift